PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. štev. 482 - Cena 5 lir - 3 jugolire | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | TRST, petek, 27. decembra 1946 | UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I. Tel. št.: Ur. 93806, 93808 - Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

Za resničen mir je potreben složen nastop vsega delovnega ljudstva, trdo povezanega v enotno demokratično fronto.

V glavnem stanu vojaške policije so tepli našega urednika

ki ni dopustil, da bi zavezniški vojaki sramotili jugoslovansko zastavo

Na božični dan so si privoščili vojaki okupacijskih čet v Trstu marsikaj. V dnevni kroniki beležimo vse mogoče izpade proti meščanom, kakor da bi obveljala ona angleška poslanica «mir ljudem na zemlji, ki so blage volje», za vojake, da bi lahko le-ti «mirno, brez motenj», izkazovali «svoj blago voljo» po preizkušenih kolonialnih metodah.

Med drugim so si tudi privoščili grobo žalitev jugoslovanske zastave, grobo žalitev torej tod živečih Slovencev.

V via Cicerone, kjer je glavni sedež vojaške policije so se namreč okrog 16. ure našemili angleški vojaki — policisti v razna oblačila. Eden izmed njih pa si je privezal okoli pasu pod rdečo jopico kakor predpasnik - jugoslovansko zastavo. Z ostalimi je prekoračil cesto, se na cesti ustavljal in šel v bar Ulpianc, ki je tam blizu.

Urednik našega lista tov. Stanič in nek tovariš, ki sta vse to videla, sta odšla v glavni stan vojaške policije, ter povprašala po dežurnem oficirju.

Tovariša sta odločno zahtevala od službujočih častnikov, naj nekaj ukrenejo, da se konča to sramotenje jugoslovanske zastave. Tovariš Stanič se je legitimiral kot urednik Primorskega dnevnika in pokazal legitimacijo, izdano od AIS-a, na kateri je sledeče besedilo: «Ta izkaznica dopušča prost in takojšen dostop do glavnega stana zavezniške vojaške uprave Julijske Benečije — obenem služi tudi osebi, kateri je bila izdana, kot osebna izkaznica».

V svojem protestu sta tovariša izrazila prepričanje, da vsakdo razume, da se kaj takega z zastavami katerega koli naroda ne sme delati, in dodala, da sta poleg tega še osebno prizadeta kot Slovenca.

«A tako», je smehljaje dejal službujoči podčastnik. «Toda poslušajte, mi Angleži imamo take božične običaje, narodne običaje».

«Z zastavami katerega koli naroda okrog trebuha?»

«Da».

«Zakaj si potem ni ovil oni gospod angleške zastave okoli trebuha?».

Molk. Nato: «Je nimamo!»

Še nekaj besed, nakar je prišel poročnik v spremstvu dveh podporočnikov, nekega Škota v krilu in drugega, ki se je pograval z golo sabljo. Povabili so naša tovariša v sosedno sobo.

Tam je bilo treba ponoviti zahtevo znova in jo utemeljevati. Odvrnili so zopet z «narodnimi običaji ob božiču».

«Ali ne razumete tega? Ali ne poznate morda onega našega pregovora, ki pravi: V Rimu se počutim kakor doma?» so dejali.

Tovariša sta odgovorila, da je to vsekakor bolj ali manj očitno.

«Ako nameravate napraviti iz tega mednarodni škandal, (ko je to oficir vprašal, se je torej že zavedal, kaj pomeni tako postopanje z zastavo zavezniške države) — potem zapremo onega človeka».

Nato so z besedami in ironijo izigravali dalje. Pripeljali so končno vojaka, ki je imel od jeze zaripel obraz in še vedno jugoslovansko zastavo okoli trebuha.

«Cosa vuoi?» se je zadrl na tovariša v prisotnosti ostalih oficirjev. «Dokumente, kamon feking!». Tovariša na tako postopanje razumljivo nista hotela pokazati dokumentov. Poleg tega pa sta se prišla pritožit čezenj in torej ni imel nobene pravice, da bi ju še legitimiral:

«Govorita angleško?» — «Ne». — «Se boste že še naučili», in zopet nekaj «fekingov». Ponovno je zahteval dokumente. Oficirji so mirno sedeli okrog.

Tovariš se je obrnil do oficirja, s katerim so poprej govorili in mu dejal, da je po njegovem mnenju čas, da stvar urede.

Oni vojak pa je silil kar naprej. Ker ni imel tovariš, ki je bil z našim urednikom, novinarske izkaznice, ga je vrgel iz sobe, grozeč, da mu že pokaže, če se še enkrat pokaže.

Tov. urednik je vprašal oficirja, kdo da je oni vojak. Odvrnili so mu, da je njih «dober prijatelj». Po načinu obnašanja in po tem odgovoru je tovariš Stanič sumil, da je oficir, zaradi «neustrašnega in sigurnega nastopa» po položaju morda še višji od ostalih.

Oni z zastavo je razgrajal dalje. Končno je, držeč v rokah tovariševe dokumente, zabrusil:

«Tu avere cervello piccolo!», in mu pripeljal zaušnico. Ves besen mu je pokazal vrata. Tovariš mu je odvrnil: «Thank you», in zahteval svoje dokumente. V odgovor ga je oni udaril še enkrat na zatilnik.

«Thank you». Nobeden izmed prisotnih oficirjev se ni zganil. Zato se jim je pri vratih «zahvalil» še enkrat: «Thank you, gentlemen».

* * *

Vsemu dogodku ni potreben poseben komentar. Sam po sebi je zgovoren: Žalitev zastave zavezniške države, žalitev nacionalnega čustvovanja nekega naroda, žalitev in grob napad na novinarsko in osebno čast našega urednika: dejanski obtoženec v vlogi sodnika, deli klofute, vse se godi na glavnem sedežu vojaške policije, ob prisotnosti službujočih oficirjev.

Skratka: nezaslišan škandal, da ne pomnimo podobnega niti iz žalostne dobe nemške nacistične okupacije. Ker pa trde tukajšnje okupacijske oblasti ob vsaki priliki, da skušajo biti čim bolj demokratične, zahtevamo polno zadoščenje za našega urednika, za naš list in za vse novinarje, ki vidijo v tem izbruhu kolonialne nadutosti globoko in grobo žalitev.

Sovjetski protest zaradi izgredov pijanega ameriškega generala

New York, 26. — Sovjetski radio sporoča, da je sovjetsko veleposlaništvo v Washingtonu izročilo ameriškemu zunanjemu ministrstvu protestno noto o incidentu v Šanghaju med ameriškim generalom Carsonom in dvema sovjetskima državljanama Martinovim in Čuzom. Po vesteh sovjetskega radia je ameriški general krožil z avtomobilom v pijanem stanju in se zaletel ter poškodoval avtomobil dveh sovjetskih državljanov, ki so jih odpeljali na policijsko stražnico, kjer je z njimi grdo postopalo kakih dvajset ameriških stražnikov.

Maršal Tito na razstavi borbe slovanskih narodov

Beograd, 26. — Jugoslovanski ministrski predsednik maršal Tito je v spremstvu notranjega ministra Aleksandra Rankovica in ministra brez listnice Milovana Djilasa obiskal danes razstavo, ki prikazuje borbo slovanskih narodov za svobodo in neodvisnost.

Jugoslovanska nota o aretaciji 4 angleških vojakov

Beograd, 26. — Jugoslovanski zunanji minister pripravlja izčrpno noto o primeru štirih britanskih vojakov, ki so jih zadržali v Beogradu po nalogu jugoslovanskih oblasti. Te vojake so aretirali med avgustom in septembrom, ker so prekoračili avstrijsko mejo. V odgovornih beograjskih krogih opozarjajo, da ima jugoslovanska vlada v rokah važne dokumente o aretiranih vojakih, vendar jih sedaj ne bo objavila, ker noče, da bi se s tem še bolj poostrili anglo-jugoslovanski odnošaji.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 26. — Te dni so podpisali odlok o amnestiji pripornikov osrednje jede v prestolici. 24. decembra so izpustili 204 jetnike. Potem odloku bo pa izpuščenih skupno 541 oseb.

Hitra obnova sovjetskega prometa

Moskva, 26. — V intervjuju agencije Tass je podtajnik za železnice Nikolaj Sinegubov izjavil, da so v letošnjem letu obnovili 1000 km glavnih železniških prog in 2400 km stranskih. Nadalje so popravili 2300 mostov, 174 postaj ter stotine kurilnic za vagone in lokomotive. Po vseh železniških progah, ki so jih porušili Nemci, spet vozijo vlaki. Število potniških vlakov je zdaj skoraj isto kakor pred vojno. Nadalje so zgradili dva nova tipa močnih in hitrih lokomotiv in nove luksuzne vagone iz same kovine.

Zgradili so 1300 km novih in elektrificirali 600 km železniških prog.

Bolgarska opozicija zaščitnica fašizma

Sofija, 26. — Tisk objavlja poziv Osrednjega odbora domovinske fronte, v katerem žigosa skupino opozicijskih poslancev, ki niso hoteli glasovati v skupščini za zakonski osnutek o izplačilu podpor družinam, katerih svojci so padli v borbi proti fašizmu. Spomenica pravi: «Opozicija se je tako dokončno razkrinkala. To so sovražniki osvobodilnega gibanja, pravi elementi reakcije in zaščitniki fašizma.»

Beneševa božična poslanica

Ne bo dolgo, da bodo Nemci začeli tajiti svojo odgovornost

Praga, 25. — *V svojem božičnem govoru je predsednik Češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš izrazil prepričanje, da v našem času ne bo druge svetovne vojne, ker dogodki letošnjega leta dajejo upanje v mir in prijateljstvo med velikimi narodi. Predsednik Beneš je dejal, da ima letošnji božič za ČSR poseben pomen, ker je to prvi božič, ki ga slavijo po osvoboditvi.*

O izselitvi sudetskih Nemcev je Beneš med drugim dejal tudi tole: «Ne bo minilo dolgo časa, ko bodo Nemci začeli zanikati svojo odgovornost za veliko nesrečo, v katero so pahnili svet. Skušali bodo zvračati — in že zvračajo — krivdo na nekatere posameznike. Nadalje bi radi govorili o krivici, ki se je po njihovem mnenju zgodila njihovim sorojakom, ki so se morali izseliti iz ČSR. Ves zavezniški svet je med vojno priznal Češkoslovaški pravico, da se iznebi tega nelojalnega in izdajalskega ljudstva.»

Beneš je omenil dvoletni gospodarski načrt, ki je znak dobro organizirane gospodarske politike, ki bo vodila do napredka tudi na političnem področju. Ožigosal je nekatere alarmantne pojave, tako na primer dejstvo, da so se nekateri pokvarjeni elementi vrnili v politične stranke. Poudaril je, da bo treba te ljudi očistiti iz javnega življenja. Opozoril je tudi na neljube znake demoralizacije med mladino: nediscipliniranost, lenobo in spolno nemoralnost. «Vse te nesreče», je zaključil predsednik Beneš «so značilne za prehodno obdobje, v katerem se je pa že porodil nov rod, ki ima novo vero v življenjo in v demokracijo.»

popolna harmonija. Truman je dejal, da je laže umirati skupno na bojnih poljanah, kakor pa skupno živeti v miru doma. «Toda naši mrtvi bi padli zaman, če bi mi v miru vsaj deloma ne ohranili tistega duha enotnosti, s katerim smo zmagali v vojni. Vprašanja, ki še čakajo združene narode — to upanje sveta za mir — plašijo srca šibkih. Toda spomniti se moramo, da svet ni bil ustvarjen v enem dnevu. Letošnji božič nam daje moči in poguma, ker smo napravili že tako dober začetek.»

Tudi zunanji minister Byrnes je objavil svojo božično poslanico, v kateri pravi: «Pretekli božič smo komaj načeli mirovne pogodbe, ki bodo napravile konec nedavni in, upam, zadnji vojni. Z Združenimi narodi moremo in hočemo uresničiti božično upanje miru ljudem dobre volje.»

Angleški zunanji minister Bevin je v svoji božični poslanici med drugim poudaril tudi to, da bodo mirovne pogodbe in mednarodni sporazumi spoštovani samo, če bo vsak narod pokazal dobro voljo in razumevanje. Na koncu Bevin izraža željo, da bi bilo leto 1947 leto miroljubnih zaključkov.

Tudi angleški kralj Jurij VI. je naslovil svojo običajno božično poslanico narodom imperija.

Truman, Byrnes, Bevin in angleški kralj

Washington, 26. — *V svoji božični poslanici ameriškemu narodu je predsednik Truman izjavil, da je napravljen že lep korak naprej do miru na svetu, čeprav ne vlada*

Nova ustava na Turinškem

Berlin, 26. — Na zasedanju Landtaga 20. decembra v Weimarju so soglasno sprejeli ustavo za Turinško. Hkrati so sprejeli upravni postopek za turinške okraje.

Po ustavi imajo volilno pravico 21 let stare osebe, voljene pa bodo lahko samo osebe, ki so dovršile 23. leto. Enotna socialistična stranka Nemčije je predlagala, da bi dali aktivno volivno pravico 18 let starim osebam, medtem ko bi 21 let stare osebe imele pasivno volivno pravico.

Nova zmaga jugoslovanskega nogometa v Franciji

Lilla, 26. — Nogometna tekma med reprezentanco Beograda in reprezentanco najboljših nogometašev iz severne Francije se je končala z zmago jugoslovanskega moštva z 2:1, v prvem polčasu 2:0. Jugoslovanski nogometaši so pokazali izredne sposobnosti; posebno dober vtis sta napravila napadalca Bobek in Mitić, kakor tudi vratar Mrkušić. Oba gola je zabil Mitić.

Finalne tekme za Davisov pokal

Melbourne, 26. — Kramer (ZDA) je premagal Pailsa (Avstralija) z 8-6, 6-2, 9-7 v finalni tekmi za Davisov pokal. Proti koncu današnjega dne vodi ameriško moštvo z 2:0.

Nemci naj dvigajo svojo življenjsko raven

Hamburg, 26. — Načelnik britanskega oddelka za nemške in avstrijske zadeve John Hynd je v radijskem govoru pozval prebivalstvo britanskega področja v Nemčiji, naj skuša dvigniti svojo življenjsko raven.

Resnico o Grčiji

je treba iskati tam, zato Jugoslavija ogorčeno odklanja resolucijo Varnostnega sveta

Beograd, 26. — «Borba» objavlja članek o resoluciji Varnostnega sveta v zvezi s klevetniškimi obtožbami grške vlade. Članek poudarja, da bo ta resolucija, v kolikor se nanaša na Jugoslavijo, izzvala upravičeno ogorčenje vseh jugoslovanskih narodov, ki so doslej neštetokrat dokazali svojo miroljubnost in iskreno željo, da s svojimi silami pomagajo k izgraditvi čim trdnejšega demokratičnega miru. To svojo miroljubnost je Jugoslavija dokazala s svojo miroljubnostjo, s katero zasleduje dizne poizkuse grških oblastnikov, ki hočejo izzvati nerede na jugoslovanskih južnih mejah.

«Borba» poudarja, da je do današnjega položaja v Grčiji, do strahovitega terorja nad demokratično večino grškega ljudstva in do monarho-fašističnih provokacij na mejah sosednih dežel prišlo zaradi posledic, ki jih je izzvala britanska okupacija in zaradi podpore, ki jo znani krogi na zapadu dajejo grškemu monarhističnemu režimu. Anglo-ameriški delegati so se prvi najodločneje uprli jugoslovanski zahtevi pred 18 meseci, naj Varnostni svet preuči položaj v Grčiji. Toda taki ukrepi ne gredo v račun tujih zaščitnikov grških monarhistov in zato so tako krepko nasprotovali vsaki akciji Varnostnega sveta, ki bi mogla doprinesti k ureditvi položaja v Grčiji. Danes pa vidimo, da so anglo-ameriški delegati v Varnostnem svetu, ki so doslej trmasto nasprotovali vsaki intervenciji v grško vprašanje, nenadoma postali goreči zagovorniki komisije, ki naj preišče «položaj v severni Grčiji, na podobnih mestih v drugih delih Grčije; v Albaniji; Jugoslaviji in Bolgariji.»

Nenadno spremembo v stališču anglo-ameriških delegatov razlaga dejstvo, da je zahtevo po komisiji postavila grška vlada in da je ta zahteva povezana z grškimi klevetami proti Jugoslaviji.

Postavljanje takih zahtev smatrajo jugoslovanski narodi upravičeno za žalitev in krivico, ki jo ne moremo prenesti in ki jo nočejo sprejeti. Če pa hoče komisija Varnostnega sveta dognati resnico o položaju v Grčiji, mora samo tam iskati to resnico.

Politični pritisk na ameriški radio

New York, 26. — V poslednjih mesecih se opažajo vedno močnejše težnje, da se iz radijskih postaj odstranijo svobodomiselni komentatorji, medtem ko se število reakcionarnih komentatorjev povečuje.

Po ameriški praksi prodajajo radijske postaje večino svojih oddaj raznim podjetnikom, takozvanim «pokroviteljem», ki izkoriščajo te programe v svoje reklamne namene. V zadnjem času je vse teže najti «pokrovitelje» za napredne programe, vedno manj pa je tudi takih programov brez «pokroviteljev».

Ta teden je bil odstranjen naprednj komentator Kingdon, ki je predsednik «Narodno-meščanskega odbora za politično akcijo». S 1. januarjem bodo ukinjene tudi oddaje znanega komentatorja Steala, ki je izjavil predstavnikom tiska, da je ameriški radio pod velikim političnim pritiskom. Steal namerava ustanoviti svoj list.

Francozi izpuščajo ujetnike iz Posarja

Pariz, 26. — Francoska vlada je sklenila, da bodo spustili 7 tisoč vojnih ujetnikov, doma iz Posarja. Izpust teh vojnih ujetnikov, ki so do sedaj delali v francoski industriji, sledi ustanovitvi carinske meje med Posarjem in ostalo Nemčijo.

Božična amnestija za naciste

London, 26. — V ameriški zasedbeni coni v Nemčiji so izdali novo amnestijo za naciste. Te amnestije bo deležno 680 tisoč oseb iz ameriškega zasedbenega področja in ameriškega dela Berlina.

Boji grških partizanov

Atene, 26. — Partizanske čete so začele z borbami v pokrajini Kalcidike in zavzele vas Strateniki. V Tesaliji v Kisesu se je skupina partizanov spoprijela z motorimi partizanov spoprijeja z motori

Begunci iz Egejske Makedonije

Beograd, 26. — Na jugoslovansko ozemlje se je zateklo 224 beguncev iz vasi Notia v grški Makedoniji, ki leži severno od gore Paikon, nekaj kilometrov od grško-jugoslovanske meje. Med begunci naj bi bilo 129 otrok, 17 deklet, 35 žena in 23 moških.

Italijanska vlada obžaluje

izzivalne govorice o organizaciji „Trojka“, ki so jih razširili fašisti v policiji

Moskva, 26. — Rimski dopisnik Izvestij piše: «Pred kratkim je rimski tisk objavil zaupno okrožnico uprave italijanske policije, da obstoja v Italiji teroristična organizacija «Trojka». Okrožnica provokatersko namiguje, češ da ta organizacija deluje po navodilih sovjetskih oblasti. Italijanski napredni krogi so proglasili to okrožnico za grobo potvorbo, ki so jo sestavili fašisti, katerih kar mrgoli v italijanski policiji.

20. decembra je italijanski ministrski predsednik na ministrski seji sporočil, da italijanska vlada priznava, da ji je vsebina te policijske okrožnice, ki omenja sovjetsko vlado, skrajno neprijetna. Sporočilo dalje pravi: «Moramo izjaviti, da je po mnenju italijanske vlade tako sumničenje neverjetno in nespametno. Poleg tega je preiskava dokazala, da sovjetska vlada nima popolnoma nič opraviti s to afero. Italijanska vlada izraža svojo globoko obžalovanje vladi ZSSR spričo tega neljubega incidenta».

Poročilo dodaja, da je bil urednik, ki je sestavil to okrožnico, odstavljen. Italijanski zunanji minister je poslal sovjetskemu veleposlaniku v Rimu noto v smislu tega sporočila.

Roparji v Milanu

Milan, 26. — Predsinočnjim je deset oboroženih roparjev najprej onesposobilo dva čuvaja tekstilnega podjetja v Leggiuno v bližini Lavene ter nato oropalo in naložilo na velik avto tkanine v vrednosti 15 miljonov lir. Roparji so se nemoteno oddaljili.

Peter namerava v Brazilijo

London, 26. — *Moskovska radijska postaja prinaša vest iz Ria de Janeiro, da ima bivši jugoslovanski kralj Peter namen naseliti se v Braziliji. Kot poroča ista radijska postaja, pišejo brazilski časopisi, «da predstavlja shajališče fašističnih ostankov v Braziliji (kot jugoslovanski Peter, romunski Karol in madžarski Horty, ki bodo v kratkem prispeli v Rio de Janeiro) žalitev za državo in ogrožanje narodne varnosti».*

Angleški delavci

so preprečili fašistično „božično zborovanje“

London, 26. — Lastniki dvorane Holborn Hall v centru Londona so prekinili prodajo vstopnic za «božično zborovanje», ki so ga pripravili pristaši voditelja angleških fašistov Mosleya. Kot častna gosta bi naj prisostvovala temu zborovanju Mosley in njegova žena. Lastniki dvorane so morali odpovedati zborovanje zaradi odločnih protestov predstavnikov sindikatov in drugih naprednih mož pri številnih članih parlamenta. Na odločitev je vplivala posebno tudi izjava okrajnega komiteja angleške komunistične partije, da bo v bližni dvorane organiziral veliko protestno demonstracijo.

Med organizacijami, ki so protestirale proti namenom lastnika Holborn Halla in proti fašističnemu zborovanju, so londonska podružnica Zveze strojnih delavcev, izvršni odbor Zveze državnih nameščencev, Sindikalni svet v Londonu, ki predstavlja 600 tisoč članov, Mestni odbor Zveze industrije predmetov za množično potrošnjo. Svet okraja Finsbury, kjer je dvorana, je sprejel protestno resolucijo proti organizaciji fašističnega zborovanja in izrazil upanje, da bodo pristojne oblasti «podvzele nujne ukrepe», da se onemogoči to izdajalsko gibanje.

Danska bo zahtevala umik ameriških čet z Groenlanda

Kopenhagen, 26. — Kot poroča Associated Press, je pomočnik Danskega ministra za zunanje zadeve Havas izjavil, da danska vlada proučuje korake, ki bi jih bilo treba podvzeti, da se odpove dansko-ameriški sporazum o bivanju ameriških čet na Groenlandu.

Ta sporazum, ki je bil sklenjen leta 1941, prevideva, da se sporazum lahko odpove, kakor hitro ne bosta več ogrožena mir in varnost ameriškega kontinenta. Havas je opomnil, da danes nihče več ne ograža miru in varnosti ameriškega kontinenta.

OSTRE BORBE V INDOKINI

2000 Francozov se predalo Viet-namskim četam - Demonstracije v Franciji proti imperialistični politiki

Saigon, 26. — Po kratkem premirju za božični dan se v Indokini nadaljujejo ostre borbe med vietnamskimi in francoskimi četami. V Nandingu so Francoze napadle znatne vietnamske sile. Obkolile so Hanoi in pozvale civilno prebivalstvo, naj evakuira.

Po nekih vesteh se je 2000 Francozov predalo vietnamskim četam, ker niso hoteli nadaljevati s protiljudsko borbo.

Medtem ko je admiral d'Argentlieu, francoski guverner v Indokini, izjavil, da Francija ne kani podeliti Indokini popolno neodvisnost, kakor to zahteva Viet-Nam, so Indokitajci v mnogih mestih Francije demonstrirali proti francoski kolonialni politiki. V Toulousi so Indokitajci demonstrirali na sam božični dan po mestnih ulicah, vzklikali neodvisnosti Indokine in nosili transparente z napisi: «Zahtevamo ukinitev nasilne politike na Daljnem vzhodu», «Spoštujte suverenost Vietnama», «Spoštujte francosko-indokitajski sporazum od 6. marca» itd.

V Bordeauxu je policija nasilno razgnala skupine indokitajskih manifestantov, ki so hoteli protestirati proti francoski imperialistični politiki.

Tudi v Moulinsu v Franciji je demonstriralo kakih 300 indokitajskih delavcev, ki so zahtevali, da Francija spoštuje suverenost Viet-nama (neodvisne indokitajske republike) in so zahtevali, naj preišče položaj v Indokini preiskovalna komisija francoskih delavcev. Zagrozili so, da bodo začeli gladovno stavko v znak protesta.

Zastopnik Viet-nama v Indiji Mai Te Cau je pozval indijski narod, naj podpre stvar Viet-nama, ki je sedaj v nevarnosti zaradi obsežnih napadov francoskih čet. Viet-namski zastopnik je dejal, da pošiljajo proti Viet-namu nova letala, tanke, vojne ladje in oddelke tujske legije, kakor tudi padalce. Zato poziva vse Indijce na pomoč v borbi za obrambo Viet-namske republike.

Položaj v Indokini povzroča skrbi francoski vladi, ki je na današnji seji proučevala zadevo. Minister narodne obrambe Letro, je poudaril, da francoska vojska nadaljuje akcijo «s previdnostjo». Francoski minister kolonij Moutet je včeraj z letalom prispel v Saigon, da prouči položaj.

Kakor je znano, je Francija podpisala v septembru lani sporazum z Viet-Namom in ga priznala za neodvisno državo, z lastno vlado, parlamentom, vojsko in financami. Ta sporazum so ponovno kršili francoski vlastodržci, kar je imelo pogubne posledice, kakor priča današnji položaj.

Indonezija zahteva konec kolonialnega režima

Haag, 26. — Holandski listi poročajo, da postaja položaj na otoku Celebes vedno bolj napet. Široki sloji prebivalstva odkrito nastopajo proti kolonialnemu režimu, ki ga vsiljuje Indoneziji holandska vlada, in zahtevajo popolno neodvisnost. Holandske čete poskušajo udušiti glavna središča odpora, ki so po večini v velikih mestih. Agencija ANP poroča, da so v več krajih na južnem Celebesu nastali požari.

Na otoku Javi se nadaljujejo borbe pri Surabaji, Semarangu in Bandoengu.

Anglo-ameriški kapital hoče graditi petrolejski vod iz Irana do Sredozemlja

London, 26. — Zastopnik «Anglo-Iranian Oil Company» je danes izjavil v Londonu, da družbi «Anglo-Iranian Oil Company» ter «American Standard Oil Company» proučujeta možnost zgraditve petrolejskega voda iz perzijskega zaliva na Sredozemlje. Tudi ameriška petrolejska družba «Socony Vacuum» se bo udeležila tega proučevanja. V izjavi je rečeno, da se anglo-iranska petrolejska družba v glavnem strinja s tem, da bi za gotovo dobo prodajala količino petroleja tema dvema ameriškima družbama.

Zunanja politika ZDA ne odgovarja Rooseveltovim idealom

New York, 26. — Elliot Roosevelt, sin pokojnega predsednika ZDA, je včeraj prispel s svojo ženo v New York po osemtedenskem bivanju v Sovjetski zvezi in na Poljskem. Ni hotel govoriti o razgovorih, ki jih je imel s Stalinom 21. decembra, vendar je potrdil, da je sovjetski generalisimus očitno v najboljšem zdravju.

Kakor je znano, je odšel Elliot Roosevelt v Sovjetsko zvezo na račun neke ameriške revije, za katero bo pisal članke o svojem potovanju v Sovjetsko zvezo.

Na koncu je Roosevelt poudaril, da je odločno nasproten sedanji zunanji politiki ZDA, ker ne sledi idealom njegovega očeta.

Korejci pred sodiščem v Tokiju

Tokio, 26. — Deset delegatov Zveze za zaščito korejskih interesov na Japonskem, ki so jih aretirali med spopadom manifestantov z japonsko policijo, so ameriške oblasti zaprle in jih predale vojaškemu sodišču, češ da njihovo delovanje škodi okupacijski politiki.

REPUBLIKA CHILE

na poti demokracije

Gabrijel Gonzales Videla je bil izvoljen za predsednika republike Chile. Znano je, da na predsedniških volitvah dne 4. septembra noben kandidat ni dobil potrebnega števila glasov, da bi bil izvoljen. V skladu z ustavo je moral torej odločiti parlament med dvema najmočnejšima kandidatoma, ki sta bila Gonzales Videla in dr. Cruz Coke.

Gonzales Videla, predstavnik Ljudske fronte je prejel na volitvah 50.000 glasov več, kot njegov nasprotnik, konservativec Cruz Coke, dobil pa je 80.000 manj, kot oba predstavnika desne skupaj. Prvi predstavnik desnice je dr. Cruz Coke, drugi pa liberalec Alessandri. Parlament je odločil v korist ljudske fronte.

Gospodarski položaj v republiki Chile ob izvolitvi novega predsednika je bil katastrofalen. V deželi je vladala inflacija, cene so vrtoglavo naraščale. Manjka kruha, mesa, mleka, sladkorja, obutve itd. Gonzales Videla je ob prevzemu predsedniškega mesta izjavil: «Sprejel sem državo, ki je praktično v bankrotu».

To je tako v Chileju, kot v Braziliji in v nekoliko manjši meri v vseh državah Latinske Amerike posledica medvojnega «sodelovanja» v ZDA. Edino Ljudska fronta je jasno prikazovala izvor žalostnega stanja v državi; najodločnejše pa je bilo stališče komunistične stranke, ki ima močne pozicije med delavci, pa tudi med ostalim prebivalstvom. V glavnem po komunistični zaslugi se je v republiki Chile ustvarila močna demokratična fronta, v kateri so levičarske stranke, radikalna stranka in chilenski sindikati.

Nasprotniki ljudske fronte so se postavili dokaj klavrno. Glasovali so za dr. Cruza Cokeja samo zato, ker je srdit nasprotnik komunistov. Za označbo liberalne stranke pa zadostuje to, da je postavila kot pogoj za pristop k ljudski fronti črtanje one točke njenega programa, ki govori o pravici poljedelskih delavcev do sindikalnega združevanja.

Ljudska fronta se odločno bori proti žalostnemu gospodarskemu stanju dežele in proti onim, ki ga v svojo korist podaljšujejo in stopnjujejo. Izvedla je močno borbo proti črni borzi, ki se je v deželi silno razpasla. 22. oktobra se je pričela najprej v Santiagu, pozneje pa po vsej državi splošna stavka za izboljšanje življenjskih pogojev delovnega ljudstva.

Položaj nove vlade Ljudske fronte in novega predsednika Gonzalesa Videla nikakor ni lahek. Po eni strani se mora boriti z notranjimi težavami, predvsem z obupnim gospodarskim stanjem, po drugi strani pa ima močne zunanje sovražnike, kajti republika Chile ima v južni Ameriki velik pomen in ugled. Glavna zunanja sovražnika, ki hočeta udušiti zmago demokratičnega gibanja v Chileju, sta Argentina in ZDA.

Perron in ZDA nasprotujejo

Washington se boji gospodarskih ukrepov, ki bi olajšali gospodarsko stanje v deželi in jo osvobodili tujega gospodarskega pritiska, obenem pa škodovali interesom severno-ameriških kapitalistov. Nadalje predstavlja demokratična vlada v Chileju oviro za ameriške imperialistične načrte, ki hočejo vključiti vso zahodno poloblo v svoj sistem, tako gospodarski kot vojaški. Medtem ko se po drugih deželah Latinske Amerike od Brazilije do Mehike pojavljajo protesti naprednih gibanj proti tem načrtom, ki bi pomenili resno nevarnost za gospodarstvo in predvsem za industrijo vsake posamezne dežele in jim obenem pod pretvezo poenotenja oborožitve in vojaške organizacije vzeli velik del politične samostojnosti, se je Chile tem naklepom postavil po robu. Zato stališče ZDA ne more nikogar presenetiti.

Fašistični Perronov režim v Argentini vsekakor ne goji velikih simpatij do naprednih gibanj, tako v notranji kot v zunanji politiki. Ni slučaj, da je diktator Perron poslal svoje najmočnejše vojne ladje v chilenska pristanišča z izgovorom, da bodo prisostvovale počastitvam ob izvolitvi novega predsednika. Argentinske vojne ladje so sicer odplule, toda njihovo prisotnost so razumeli demokrati v Chileju kot provokacijo.

Kljub vsem napovedim o bližnjem neuspehu vlade demokratične fronte v republiki Chile, ki jih razširjajo njeni nasprotniki v državi in izven nje, se demokratična vlada vedno bolj utrjuje in pridobiva vse večje zaupanje med prebivalstvom, ker se uspešno bori proti gospodarski krizi in ker hoče voditi samostojno politiko v interesu države in ljudstva, pa čeprav naletava pri tem na srdit odpor domače reakcije in tujih imperialistov.

KRATKE VESTI

BUDIMPEŠTA. — Sovjetski film «Prisega» so predvajali z ogromnim uspehom, saj si ga je ogledalo v petih dneh 30 tisoč meščanov.

SOFIJA. — Sodišče bo 30. decembra začelo z obravnavo proti 27 osebam včlanjenim v tajno vojaško organizacijo, ki so jo pred kratkim odkrili.

BUDIMPEŠTA. - Te dni so pripeljali v domovino 1010 umetniških del iz Münchena v vrednosti 80 miljonov dolarjev, ki so jih med vojno Hitlerjevci odvlekli v Nemčijo.

KAIRO. — Neznanci so med božično polnočnino odnesli vrata staринske cerkve v Saadunu v severnem Egiptu. Vrata so zelo dragocena zaradi rezbarij iz prvega stoletja.

SINGAPOOR. — Britanska fregata «Aire» je na poti iz Hongkonga v Singapoor v prvih jutranjih urah 23. decembra nasedla na neko pečino ob otoku Hainan.

MOSKVA. — Z novim šolskim letom bodo uvedli tečaje logike in psihologije na 200 srednjih šolah v 12 velikih mestih Sovjetske zveze.

SANGHAJ. — V božični noči, se je primerila v Sanghaju najtežja letalska nesreča v vsej zgodovini kitajskega letalstva. Strmoglavila so tri letala, ki so hotela pristati na letališčih, pogreznjenih v meglo. Najmanj 62 potnikov in članov posadke je bilo ubitih.

LONDON. — Radijska postaja Leipzig poroča, da bo v smislu sporazuma med ameriško vojaško upravo v Nemčiji in belgijsko vlado 20 tisoč beguncev, ki so zdaj na ameriškem področju, odšlo na delo v belgijske rudnike.

RIO DE JANEIRO. — Na podlagi seznama potnikov letala, ki je strmoglavilo pri Rio de Janeiro, so ugotovili, da je bilo v letalu 22 oseb. Od teh je ubitih 21 oseb.

LONDON. — Britanski veleposlanik v Madridu sir Victor Mallet, ki so ga odpoklicali iz Španije, je snoči prispel z letalom v London.

Moskva, 26. — Pomočnik sovjetskega zunanjega ministra, Andrej Višinski se je udeležil seje Prezidija akademije znanosti ZRRS, katerega član je. Na seji so proučevali vprašanja javnega in mednarodnega prava.

HAIFA. — Neznani Arabci so ubili v Haifi poglavarja arabskega plemena pokrajine Be'san, južno od Galilejskega jezera, Emirja Mohameda Zainatija. Dolžili so ga, da je prodal zemljo židom.

DUNAJ. — Zavezniška nadzorstvena komisija je soglasno odobrila zakon o čiščenju nacistične literature.

RIM. — Za rimskega župana so izvolili krščanskega demokrata Rebecchinija.

Zvonenje - strah policije

Skoro po vseh vaseh v tržaški okolici je navada, da vabijo z zvonom ljudi na množične sestanke. Tako so pred dnevi tudi v Dolini vabili na prosvetni sestanek. Zvonit je šel domačin Angel Kociančič, ki je pred 20 dnevi prišel domov, ko sa ga odpustili iz JA. Ko je prišel iz stolpa, sta ga ustavila dva civilna policaja z napetimi samokresi. Prvi ga je prijel za prsa in mu nastavil nanje pištolo, drugi pa mu je od zadaj nameril pištolo v hrbet. Tako sta ga odpeljala v vojašnico. Tam so ga popisali ter ga pridržali poldrugo uro, dokler ni prišel njegov brat Josip z nekim drugim vaščanom protestirat proti tej novi policijski demokraciji. Ne civilna policija je zagrozila, da bodo prihodnjič priprli za 24 ur onega, ki bo zvonil in ga potem odpeljeli v Milje, kjer bo odsedel mesec dni zapora. Medtem ko se je mudil brat pripornika v vojašnici, je stal eden izmed policajev pri vratih z brzostrelko, naperjeno proti množici, ki se je medtem zbrala zunaj. Sestanek se je vršil kljub policijskemu strahovanju, ker se naše ljudstvo ne boji policijskih pušk, kakor se nekdaj ni balo švabskih. Policija pa je zopet pokazala tradicionalni «pogum», ko ji gre celo nedolžno zvonenje na živce.

Ne mara slovenščine

V neki rojanski lekarni se je v sili zglasila stranka in vprašala, če sme telefonirati. Lekarnar ji je dovolil. Ko pa je čul, da stranka telefonira v slovenščini, je začel tolči po mizi in kričati, da ne dovoljuje, da bi pri njem telefonirali v slovenščini.

Neka pričujoča gospa, ki slovensko niti ni znala, se je zgrozila nad lekarnarjevim početjem in mu povedala, da je to domači jezik, ki so mu celo na pariški konferenci priznali popolno enakopravnost. Lekarnar je nato obmolknil. Gospod se očitno nikakor ne more sprijazniti z dejstvi in ga bole ušesa, ko čuje slovensko govorico. Svetujemo mu, da si svoje organe temeljito izleči, drugače ga bodo v bodoče še mnogo bolj boleli.

Kadar obnavljajo tujci

Že meseca junija so začeli obnavljati v Krombergu 22 požganih hiš. Delo bi morali zaključiti septembra. Sedaj pa gre h koncu že decemeber in niti ena hiša še ni dokončana. Ponekod manjkajo okna ali vrata, drugod ni stekla itd. Vaščani se sprašujejo, kdaj bodo končno prišli pod svojo streho po tolikih obetih, da bodo še pred zimo v svojih lastnih stanovanjih.

Obnovitvena dela v tej vasi je prevzelo podjetje TAEC iz Trsta. Podjetje je našlo vse mogoče izgovore, da bi opravičilo zakasnitev obnove. Že tri hude zime so morali prebiti vaščani brez lastne strehe, stisnjeni po drugih stanovanjih ali celo po hlevih. Sedaj pa kaže, da bodo morali na enak način preživeti še četrto zimo, ki obeta, da bo zelo huda.

Hiše obnavljajo zelo nepovoljno, ker delajo v pritličju po vseh prostorih tla iz cementa namesto iz desk. Vsakdo ve, kako je cement nezdrav, zlasti v spalnicah. Poleg tega pa obnavljajo samo hiše, dočim ostanejo hlevi nepopravljeni in ljudje ne vedo, kam s svojo živino. Obnova, kakor jo izvršuje podjetje TAEC, je zelo podobna obnavljanju, kot smo ga videli pri drugih takih podjetjih po prvi svetovni vojni.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Božično veselje otrok
v tovarnah na obali in po vaseh v gornji mestni okolici

Poročali smo že o dečji božičnici otrok nameščencev Acegata in v krožkih «Tomažič» in «Kraljič». Danes dodajemo še nekaj podrobnosti o tem lepem otroškem slavju od drugod.

V ladjedelnici Sv. Marka se je zbralo 1200 otrok. Zbor harmonikarjev, otrok, delavcev Sv. Marka, je razveselil deco s svojimi veselimi komadi, lutkovno gledališče pa jih je popolnoma očaralo. Darovi so bili zelo lepi in okusno izdelani: modeli kamionov, letal, motornih čolnov in druge igrače.

V tovarni strojev pri Sv. Andreju so obdarovali 870 otrok. Zelo prisrčno so praznovali otroci svoj praznik tudi v Lloydovem arzenalu, kjer so jim razdelili več sto zavojev. Malčki so recitirali nekaj pesmi, nato so še rajali.

Božičnega dopoldne se je zbralo v dvorani kina «Mare» petsto otrok padlih borcev in invalidov. Na odru je bilo lepo božično drevesce, dva partizana in dva garibaldinca pa so držali v rokah obe zastavi. Neki tovariš je v italijanščini spregovoril o pomenu božiča in poudaril, da so za božičnico največ prispevali ravno delavci, ki so zbrali dve tretjini prispekov. Mnogo je dal tudi tržaški RK. Drugi tovariš je v slovenščini pozdravil vse navzoče in opomnil otroke, da so njihovi očetje padli zato, da zavlada končno na svetu mir in bratstvo. Nato je šentjakobski pevski zbor zapel nekaj lepih pesmi, sledil je kvartet mandolinistov, nato je zapel pevski zbor «Tomažič». Otroški zbor harmonikarjev je ljubko zaigral nekaj poskočnih, končno so nastopili še škedenjski pionirčki. Po lepem sporedu je sledilo obdarovanje otrok.

Božiček pa tudi ni pozabil tržaških okoliških vasi. Na Opčinah in po drugih vaseh so prav tako razveselili malčke z darovi. Na večer pred božičem so prihiteli otroci v Mladinski dom, ki je bil ves pravljičen. Na odru so bile krasne jaslice z Jeruzalemom in zvezdo, zbor angelčkov pa je dal ljubko predstavo.

Na Kontovelu so obdarili kontovelske in proseške otroke na božič popoldne. Pred obdaritvijo so se vrstili na odru revni otroci, ki so trepetali v mrazu in snegu, angelčki so jih ščitili, nakar je prišel še stari božič s sivo brado in darovi.

> **Slovenska prosvetna zveza**
> ima v zalogi
> **SLOVENSKE KNJIGE**
> Naročite jih pri prosvetnih društvih, ki imajo seznam knjig ali naravnost pri Slovenski prosvetni zvezi: ul. S. Vito 17/I.
> ——o——
> KNJIGA je kapital, ki se Vam najbolje obrestuje.

Nekdaj in sedaj

V začetku leta 1945. je izšel v Trstu zbornik «Dreh - Scheibe Triest», ki je v ponatisu prinesel članke iz nacističnega okupatorskega glasila «Adria Zeitung». V tem zborniku je sodeloval tudi slikar Zoran Mušič z dvema člankoma. Tretji članek v isti knjigi pa govori o razstavi slik «njihovega sodelavca», ki jo je takrat priredil v tržaški «Galeriji al Corso». Tako je okupator odeval svoje okupatorsko imperialistično tiranstvo v kulturni plašč slovenskega umetnika, ki ni imel dovolj trdne hrbtenice, da bi se temu uprl, če že ne izognil, kakor vsi ostali, ki so ostali zvesti svojemu narodu in se priključili kulturnemu molku.

Podobno kakor slikar Mušič je prelomil kulturni molk, ki so ga sklenili slovenski umetniki za časa okupacije, tudi kipar France Gorše, ki je razstavljal svoja dela v Ljubljani za časa Rupnikovega paševanja in je pod njegovo zaščito otvoril celo nekako šolo za Rupnikove kulturne mreže.

Ne vemo, s kolikšo drugačnimi nameni se je sedaj poslužil obeh «Glas zaveznikov», ki je te dni priobčil dve njuni sliki. Morda hoče tudi «Glas zaveznikov» posnemati svoje prednike na tržaškem ozemlju? Če je tako, potem so mu taki sodelavci pač potrebni.

DAROVI IN PRISPEVKI

ZA REVNE DIJAKE je nabrala antifašistična mladina z Opčin 6031 lir.

ZA «NAŠEGA DIJAKA» so nabrali na prireditvi v Lonjerju 5000 lir. Prosvetno društvo je prispevalo v isti namen 500 in Zveza primorskih partizanov 1500 lir.

ZA STAVKUJOČE DELAVCE PRI IRCO so darovali delavci pri Gaslini 6000 lir, v čistilnici pri Sv. Soboti 7780, kovinarji 10.000 lir. Do sedaj so nabrali 60.095 lir.

Prerana smrt partizanskega borca

Danes ob 15. bodo v Barkovljah pokopali Henrika Krečiča, ki je postal žrtev avtomobilske nezgode. Pogrebni sprevod krene izpred kulturnega krožka v Rumeni hiši.

Pokojni Krečič je že 1943. leta odšel v partizane, kjer se je boril vse do osvoboditve. Zaradi svojega blagega značaja je bil zelo priljubljen v vseh Barkovljah. Zato mu ljudstvo pripravlja svečan pogreb, ki se ga bodo udeležili tudi zastopniki naših osrednjih organizacij.

Darovi za politične kaznjence

V openskem okraju so ta mesec darovale žene za politične kaznjence: Padriče 3603 lir, Trebče 1460, Bane 1067, Opčine 1100, Konkonel 500, Bazovica 800, Prosek (Gregorčičeva proslava) 1022, Padriče (Gregorčičeva proslava) 3854, skupaj torej 13.426 lir. ASIZZ iz Sv. Križa pri Trstu je nabrala v isti namen večjo množino živeža.

Tako podpirajo črno borzo

Po kanalskih vaseh je krožila te dni čudna trojica: uradnik kanalske občine, bivši SS-ovec in begunec iz cone B, sedaj uradnik Oton Mrak, in neki civilni policist s puško. Popisovali so živino. Ljudje so se takemu popisovanju upirali, ker ga prav dobro poznajo še izza časa Italije in ker mu sledijo ponavadi rekvizije ali višji davki. Uradnika sta zatrjevala, da popisujeta zaradi razdelitve otrobov.

Ljudstvo jim tega ne verjame, ker ima ravno glede razdeljevanja otrobov zelo slabe izkušnje. Članom okrajne zadruge daje ZVU le po nekaj kg otrobov, dočim jih dobijo razni špekulantski trgovci, ki imajo zelo malo odjemalcev, po več stotov ter jih lahko prodajajo na črni borzi po 40 lir kg. Zato noče ljudstvo verjeti, da bo sedaj boljše, in pričakuje, da ga bo občina zopet pritisnila ob zid z visokimi davki, medtem ko mu ne nudi ničesar, kar bi mu olajšalo gospodarske težave.

TAKO JE BILO
v torek po tržaških ulicah in lokalih

Sveti večer! Vsi ljudje so nekam mirni in zbrani. Ozračje je svečano. Družine sede okoli božičnega drevesa. Take so bile stare navade. Sedaj pa smo postali v Trstu moderni. Sveti večer je bil za Tržačane pravo odkritje. Po ulicah rjovenje, žvenket šip, pijana telesa se kotalijo po cestnem tlaku: boksarji si stoje nasproti kot razjarjeni petelini. Ves Trst se je zdel kot velika, hrupna kasarna s precej onečedenim podom. Ljudje začudeno gledajo, se tiho pomenkujejo, ne verjamejo svojim očem. To naj bi bili predstavniki naroda, ki ima vedno pri sebi sv. pismo in ga prebira za zajtrk, kosilo in večerjo. Res čedne stvari! Toda malo so imeli časa za čudenje, prihiteli so Škoti v krilih in vihteli v rokah bele opasače. Ajtaj, Ajtaj so kričali in se podili za ljudmi. Kdor ni bežal, jo je izkupil.

Drugod so zopet razbijali stekla na vratih, metali križem stole in mize. Marsikod so morali lokale zapreti. Šampanjec, konjak, fina vina so se razlivala po tleh. Čul si besede: civilizacija, kolonija in grenke pripombe. Res krasen sveti večer! Redki mimoidoči so bežali domov, policije skoraj ni bilo videti.

Začeli so že popoldne. V ul. Ginnastica so hoteli vojaki odnesti peku izpred pekarne kolo. K sreči je to opazil in stekel za njimi na ulico. Nekdo je poklical vojaško policijo, ki je vojake odpeljala. Zbralo se je nekaj meščanov, ki so se začeli razgovarjati o stvari. Neki angleški podčastnik je potegnil iz žepa revolver in začel navzočim groziti. Ko je videl, da jih ne bo pretrošil, je osramočen odšel.

Ob desetih zvečer so divjali na ul. XX Settembre. V barih «Bodoni» in «Principe» so razbijali šipe, frčali so kozarci in steklenice — prave bakanalije. V ul. Rossetti so razbili šipo v gostilni «Gelsomini», drugo steklo so razbili v neki gostilni v ul. Tarabocchia, nato v gostilni «Gioconda» v ul. Timeus.

Po ulici Roma so Škoti okoli poldvanajstih zopet tekali za civilisti in vihteli pasove. V starem mestu so razgrajali mornarji. Na trgu Rosario so napadli Marija Pisaka, mu razbili zobe in ga ranili, tako da so ga morali odpeljati v bolnišnico. V ulici Molino a vento so tako pretepli Natala Bernardonija, da se je moral zateči v bolnico.

Tudi v tržaški okolici so se odlikovali. Na Opčinah so napadali civiliste, ki so se vračali iz kina in drugih lokalov in jih pretepali. Zabavali so se tudi z razbijanjem cestnih svetilk, da je marsikatera ulica ostala v temi. Civilna policija pa se je poskrila.

VESTI S PODEŽELJA

TRNOVICA

Tatovi in policija. Preteklo nedeljo ponoči so tatovi obiskali družino Škrk in odnesli blaga za približno 10.000 lir. Ko so imeli v vasi še Narodno zaščito, tatvin ni bilo, pa čeprav je bila Zaščita le maloštevilna. Sedaj pa, ko jih ščitijo mnogoštevilni policaji, lahko tatovi delajo, kar se jim zljubi. V Zgoniku so si vaščani kar sami organizirali svojo nočno stražo, ki kroži po vasi in skrbi za varnost.

MERČE-PLEŠEVICA

Za dečji božič. ZPP je priredila ples in srečolov v korist dečjega božiča. Nabrali so 9000 lir. Pri prodaji značk so tudi nabrali 2272 lir. Tako je ta vas nabrala za dečno božično skupaj 11.272 lir.

VELIKI DOL

Nesreča. Pred nekaj dnevi je priletno Leopoldo Trobčevo obšla slabost, da je padla po stopnicah, si zlomila levo roko in dobila težke poškodbe tudi na glavi. Zdravnik iz Nabrežine ji je nudil prvo pomoč.

Gostovanje na Proseku. Domače prosvetno društvo je preteklo nedeljo gostovalo na Proseku. Predvajali so trodejanko «Ploha» in enodejanko «Junaki». Sledila sta dva veselospeva. Igralci so se dobro odrezali, čeprav so bile vloge precej zahtevne.

KAMNO OB SOČI

Za pogorelce v Komnu. ASIZZ v Kamnem je za časa dvomesečnega tekmovanja nabrala za komenske pogorelce 150 kg koruze, 138 kg krompirja, 13 kg fižola in 470 lir.

KRED

Delavnost naše mladine. Na pobudo Rdečega križa je mladina iz Kreda zbrala za politične preganjance v goriških zaporih precej živeža in nekaj oblačil. Za božične praznike so poslali voščila borcem JA, ki se zdravijo v partizanski bolnici v Gorici.

KREGOLIŠČE

Nova cesta. Kregolišče šteje komaj 10 hiš. Ker nima ceste, so se lotili vaščani dela in razširili pot proti Volčjemu gradu, da bi v bodoče lahko prihajali v vas tudi avtomobili. Udarniškega dela se je udeležil tudi 84 letni Jože Šusteršic. Doslej so napravili 1057 delovnih ur. To zimo bo potrebno v ta namen še 900 ur dela. To naj služi za vzgled tistim, ki stoje ob strani in lenuharijo.

STORJE

Igralska skupina. V Štorjah imajo igralsko skupino, ki pa se doslej ni mogla bogvekaj razviti, ker niso imeli nikogar, ki bi režiral. Sedaj je delavnost te skupine bolj oživela, ker je prišla v vas nova učiteljica, ki kaže sposobnost na tem torišču. Igralci so sklenili, da bodo takoj po božičnih praznikih začeli z vajami. Nameravajo uprizoriti trodejanko. Med igralci so zelo nadarjeni in bodo z vztrajnim delom dosegli lepe uspehe.

Pionirski zborček. Pionirji v Štorjah so si izvolili svoj odbor in uredili čete. V svoji organizaciji imajo tudi zelo dobre pevce, ki se zelo radi učijo in so si organizirali svoj pevski zbor. Ta zbor je nastopil 15. t. m. ob priliki prireditve za božičnico ter se dobro odrezal. Pevovodja je neka mladinka, ki se trudi, da bi jih res nekaj naučila, ko vidi s kakšnim veseljem prihajajo k vajam.

KAZLJE

Stenčas. Odkar so v Kazljah napravili svoj vaški stenčas, vaščani dosti več dopisujejo. Organizacije kar tekmujejo med seboj, katera bo prva.

Pridni pionirji. Pionirji v Kazljah so sami z udarniškim delom napravili drva za šolo. Za božične praznike nameravajo organizirati prireditev in se že učijo več pesmi in igro. Zelo so ponosni na svoj mladinski dom in po vsej vasi zbirajo knjige za svojo knjižnico.

PUČE

Pionirska prireditev. Ob zaključku tedna Rdečega križa so imeli pionirji iz Puč lepo kulturno prireditev s pestrim sporedom. Ljudstvo je bilo prijetno presenečeno ob lepem izvajanju malčkov. Mladina je nabrala vina in sadja, s katerim je obdarila ranjene borce. Vaščani so lepo ureurediIi in osnažili šolo in nabrali 5300 lir prostovoljnih prispevkov. Tudi prostovoljnega dela po bližnjih požganih vaseh so se marljivo in z veseljem udeleževali.

PREGARJE

Kulturno življenje. Pregarci, ki so bili ob lepem vremenu stalno zaposleni z obnovo, so se sedaj, ko je nastopila zima, posvetili tudi kulturnemu življenju. Mladina pridno obiskuje večerne tečaje. Posebno jo zanimata slovenščina in zgodovina. Tudi stenčas ima vedno dovolj dopisov. Na časopise so se naročili in jim sedaj prihajajo redno po pošti. Vaških bralnih in literarnih večerov se udeležuje staro in mlado, da je na njih kar prijetno. Vaščani se na te sestanke zbirajo v šoli in pri Kovačevih. Večkrat kar zmanjka prostora za vse.

BOLJUNEC

Preteklo nedeljo je prosvetno društvo «Prešeren» organiziralo pevski koncert v prid dečjemu božiču. Ob tej priliki so nabrali 3595 lir.

Organizirali so tudi druge nabiralne akcije in pri tem nabrali: mladina 3559 lir, SIAU 1200, člani orkestra 800, roditeljski svet 422, ASIZZ 3559, vsega skupaj 13.172 lir. Segina Karle daruje ASIZZ s Pro-

ANKARAN PRI KOPRU

Obisk pri ranjencih. Pred dnevi so žene iz Ankarana, mladina in pionirji obiskali ranjene in bolne borce v zdravilišču. S seboj so prinesli darove, ki so ranjene borce zelo razveselili. Posebno pa so bili veseli prijaznih in prisrčnih besed, s katerimi je preprosto istrsko ljudstvo izrazilo zahvalo njim, ki so žrtvovali svoje zdravje za lepšo bodočnost ljudstva. Pionirji so jim zapeli slovenske borbene pesmi in izvedli nekaj deklamacij.

SV. LUCIJA PRI PORTOROŽU

Novo prosvetno društvo. Pred dnevi so v Sv. Luciji ustanovili prosvetno društvo, ki ima že svojo godbo na pihala, dramsko in pevsko skupino. Tudi v knjižnici je že precej slovenskih in italijanskih knjig. Ustanovitve se je udeležilo prosvetno društvo iz Portoroža z odlomkom Cankarjevega «Hlapca Jerneja» in ono iz Pirana, ki je zapelo nekaj pesmi. Domači pionirji so uprizorili «Begunčka» in plesali kolo.

KRONIKA

Umor ženske sredi Tržiča

V Tržiču se je pripetil v torek zvečer ob 21. uri zločin, ki je globoko pretresel vse. Trgovka Ana Stacul je odhajala takrat iz trgovine proti domu. V ul. Rettori 19 tik pred njenim stanovanjem sta jo ustavila dva neznanca in ji zagrozila s pištolo, naj jima izroči torbico. Ko je to storila, sta jo ustrelila v tilnik in zbežala s kolesoma.

Staculovo so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnila. Vse kaže, da sta roparja mislila, da ima ženska v torbici celodnevni izkupiček iz trgovine in sta jo hotela zato oropati. V torbici pa je bilo le nekaj tisoč lir.

Smrtna nesreča

Včeraj so našli na cesti blizu Proseka 61 letno Marijo Štokovo z razbito lobanjo. Naložili so jo na neki avto in jo odpeljali v bolnico, pa je že med potjo umrla. Priče so izjavile, da jo je povozil baje neki policijski kamion. Truplo so prepeljali v mrtvašnico glavne bolnice.

Tako nastopa policija

V ponedeljek ob 11. uri zvečer sta vojaška in civilna policija vdrla v stanovanje Ivanke Tavčerjeve v Biljah in pri tem razbili stekla na vratih. Ko je gospodinja prišla iz spalne sobe v kuhinjo, je našla policijo, ki je že vršila preiskavo. Hoteli so vedeti, kje je njen mož Viktor. Isto noč je policija preiskala še stanovanje družine Elize Olivo, Ivana Žorža in Karla Fornazariča.

Policija na Kobariškem

Zadnje dni pred božičem, so prevažali vojaki in civilna policija z jeepi in kamioni skozi Kobarid in okoliške vasi ob cesti mnogo lepih mladih smrečjih drevesc. V Volčah so zavezniški vojaki posekali nekemu posestniku najlepša drevesca. Tudi civilna policija je pri tem pokazala vso svojo pristranost. Dne 19. t. m. je peljala iz Livka proti Kobaridu polno prikolico mladih drevesc. Istega dne pa je v Kobaridu na severnem križišču ustavila zasebni avto, ki je vozil eno samo smrečje drevesce. Lastnika so legitimirali in mu zaplenili drevesce, čeprav ga je dobil iz bovških gozdov, ki so v coni B. Blizu vasi Miinsko so prijeli tudi brez pravega vzroka tov. Cendova Janka iz Jevščka, invalida partizana. Neki policist ga je po pripovedovanju prič udaril v obraz. Nato so ga brutalno posadili v jeep in ga odpeljali v Kobarid, kjer so ga vrgli v mrzlo celico, od koder so ga izpustili šele naslednjega dne. Prav tako je večja skupina policistov istega dne izvedla hišno preiskavo pri tajniku kr. odbora SIAU v Logeh, kjer so vse premetali.

Pri Robiču v majhni vasici ob Nadiži na bivši avstrijsko-italijanski meji stoji še sedaj slavolok, ki ga je zavedno ljudstvo postavilo v čast medzavezniški razmejitveni komisiji. Ta slavolok je zbujal pozornost vseh mimoidočih zaradi lično izdelane napisne table v narodnih barvah in napisa «Ta zemlja je slovenska» na eni strani ter «Mi hočemo k FLRJ» na drugi strani. Tuji novinarji in zavezniški oficirji so napravili več foto posnetkov tega slavoloka.

Civilna policija je v zadnjem času večkrat zahtevala od tamkajšnjega ljudstva, naj slavolok odstrani. Dne 20. t. m. je bila v vasi postavljena postojanka in civilna policija je postavila blok zraven slavoloka. V nedeljo dne 22. t. m. pa sta se zglasila na sedežu kr NOO-ja v Kredu dva civilna policista in zahtevala, da morajo vaščani v teku prihodnjih 24 ur odstraniti slavolok.

Svobodoljubno ljudstvo te naše obmejne vasice pa je sklenilo, da slavoloka ne odstrani, dokler ne vkoraka zmagoslavno skozenj Jugoslovanska armija.

Nesprejemljiv pogoj

Že mnogo časa nismo čuli v Gorici naših pionirskih pevskih zborov. To pa ne pomeni, da naši najmlajši pevci mirujejo. Po zadnjem pionirskem koncertu v Ljudskem domu so se pevski zbori lotili dela s še večjo vnemo, da bi pokazali, česa vsega so sposobni. Vsak zbor si je postavil za cilj prekositi vse ostale in je nestrpno čakal dneva, ko bo nastopil.

Vsi so se nadejali, da bomo lahko to veselje nudili našim malčkom na dan sv. Štefana. Tedaj naj bi pionirji nastopili in razveselili mlada srca vseh goriških otrok, posebno pa sirote padlih v osvobodilni vojni, ki so jim bila namenjena pripravljena božična darila.

Za to otroško prireditev je okrožni odbor SPZ prosil za dvorano Verdi in na zahtevo oddelka G 2 pri poveljstvu 88. ameriške divizije predložil spored pesmi. Načelnik oddelka g. major Pell pa je postavil pogoj, da morajo s sporeda črtati pesem «Tito», češ da je nacionalistična in politična. Pri tem je poudaril, da so prekinili koncert furlanskih pevskih zborov v istem gledališču, ker so izvajali neko pesem o Italiji, ki je na sporedu, predloženem oblastem, ni bilo. G. major je hotel s tem prikazati svojo «nepristranost». Tega pogoja seveda ni bilo mogoče sprejeti, ker žali najglobja čustva našega naroda. Na izločitev nobene narodne ali partizanske pesmi ne bi mogli pristati, ker bi s tem zatajili svoj narod.

G. major Pell vsega tega mogoče ne razume. Toda ta pesem je del nas samih in naše srčne krvi. Porodila se je med ljudstvom med borbo in trpljenjem, ga bodrila v najtežjih urah in ga bodri in vzpodbuja še danes pri gradnji našega novega doma in novega življenja.

O nepristranosti tu ni govora. Zavezniki so nam zasegli Ljudski dom, zato smo bili prisiljeni zaprositi za Verdijevo gledališče. Gre torej za pritisk, ker vedo, da nimamo v mestu nobene druge dvorane.

Naše kulturno delovanje pa že dovolj ovirajo, ko cenzurirajo sporede naših prireditev. Ko so vojaške oblasti zasegle Ljudski dom, so nam zagotovile, da bodo storile vse, da nam preskrbijo potrebne prostore. Vsa zagotovila pa so ostala le obljube, kar nam zelo prozorno kaže, kakšna je ta nepristranost.

Naravnost žaljivo pa je, da istovetijo italijansko šovinistično pesem s pesmijo narodno-osvobodilne borbe, ki opeva junaka, ki se je postavil na čelo borcev, ki se niso borili le za svobodo Jugoslavije, temveč vsega sveta.

Okrožni odbor Slovenske prosvetne zveze za Goriško je poslal zaradi tega na guvernerja pri poveljstvu 88. ameriške divizije protestno resolucijo. V resoluciji pravi, da se ne bomo nikoli odrekli naši partizanski narodni pesmi, ki je postala sestavni del naše glasbene kulture. Ne bomo se ji odrekli, ker ne more nihče zahtevati od nas, da bi zatajili duhovno dediščino naših padlih borcev. Odbor ostro obsoja ravnanje 88. ameriške divizije in pritisk, ki ga hočejo s tem ravnanjem izvajati na naš kulturni razvoj. Minuli so časi suženjstva in teme, ko so nam drugi krojili usodo, in ko se je naše ljudstvo moralo pokoravati pritisku njegovih zatiralcev.

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 16.30: «Arzenik in stare čipke», G. Grant.
SUPERCINEMMA. 16.30: «V Mabelovi sobi».
FENICE. 16.30: «Kraljica med dvema srcema».
FILODRAMMATICO. 16.30: «Vedno v nadlogah», S. Laurel, O. Hardy.
ITALIA. 16.30: «Črni orel».
ALABARDA. 16.30: «Tarzanov sin», J. Weissmüller.
IMPERO. 16.30: «Pustolovščina v Maroku», B. Crosby.
VIALE. 16.30: «Ven iz teh zidov».
MASSIMO. 16.30: «Serenada v Valechiari».
KINO MARE. 16.30: «Veliki preobrat». Sovjetski film.
GARIBALDI. 16.30: «Nedosežna sreča».
NOVO CINE. 16.30: «Uporniki s 7 morij».
ARMONIA. 16.30: «Jack London» Variete.
IDEALE. 16.30: «Kletka s slavčki».
ODEON. 16.30: «Kralj arene».
SAVONA. 16.30: «Mlada luna». J. Mac Donald, Nelson Eddy.
AZZURRO. 16.30: «Nove Tarzanove pustolovščine».
RADIO. 16.30: «Družina Sullivan».
CENTRALE. 16.30: «Hči zelenega pirata». F. Giachetti.
MARCONI. 16.30: «Odmevi mladosti».
VITTORIA. 16.30: «Nikoli še nisi bila tako lepa».
ADUA 16.30: «Strah Arizone».
VENEZIA. 16.30: «Tragična noč».
CARDUCCI. 16.30: «Hči zelenega pirata».
BELVEDERE. 16.30: «Butterfly je sanjala». M. Cebotari.
ARGENTINA. 16.30: «Idealna ljubezen».

RADIO TRST II.

PETEK. 27. DECEMBRA

7 otvoritev - koledar; 7.10 jutranja glasba v zvezi z Vidmom; 7.30 vesti v slov.; 7.45 vesti v ital.; 8 pestra glasba; 11.30 lahka orkestralna glasba; 12 iz življenja v Veliki Britaniji; 12.15 glasbeni program v zvezi z Vidmom; 12.45 napoved časa - vesti v slov.; 13 vesti v ital.; 13.15 operna fantazija; 13.45 vaški kvintet; 14 predavanje: nastopi mladine na radiu; 14.10 čitanje sporeda; 17.30 plesna glasba; 18 gibanje je zdravje, II del, predavanje; 18.15 pestra glasba; 18.45 komorna glasba; 19 radijska univerza - Ptički brez gnezda; 19.15 komorni zbor; 19.45 veseli ritmi; 20 napoved časa - vesti v slov.; 20.15 svetovne prestolnice: Washington; 20.30 operna glasba; 21 simfonični koncert, med odmovi čitanje poezij; 22.15 lahka glasba; 23 napoved časa - vesti v ital.; 23.15 vesti v slov.; 23.30 plesna glasba.

Odg. urednik DUŠAN HREŠČAK

FIZKULTURA

GORICA JE ZMAGALA
v tekmi s Tovarno strojev

Nogometno igrišče v Mirnu je postalo pravo strašilo za vsa moštva. Po zmagi Gorice nad Gaslinijem je sedaj Tovarno strojev zadela ista usoda. Goriški nogometaši ne vprašajo več, ali je moštvo, ki gostuje, na vrhu ali pa na dnu lestvice. Naše prognoze pa se uresničujejo! Goriška enajstorica prihaja v formo in je postala posebno na domačih tleh nevaren nasprotnik vsaki enajstorici.

Tekma sama na sebi je presegla sportne meje ter je moral sodnik izključiti dva igralca Tovarne strojev (Toscani, Nonis) in enega od Gorice (Poberaj).

Prve napade so izvedli Tržačani. Že v 6. min. je sodnik prisodil v njihovo korist enajstmetrovko, ki pa jo je Toscani zastrelil. Igra je pričela valoviti po sredini igrišča. Enajstorici sta prehajali pred gol samo s sporadičnimi predori. V 38. min. je po takem predoru Toscani zopet streljal v prečko. 5 minut za tem pa je Kovačič za Goričane zabil prvi gol. V drugem delu je Toscani od Tovarne strojev že v 1. minuti izenačil. Igra je postajala surova. Igralci niso več startali na žogo, temveč na igralce. Napadi so se menjavali. V 32. minuti pa je po krasni akciji Kogoj-Kovačič zadnji zabil zmagonosni gol. Pri Gorici so se najbolj izkazali Kovačič, Kogoj in Bait, pri Tovarni strojev pa Nonis, Toscani in Filipi. Gorica je nastopila v sledeči postavi: Stacul, Bait, Poberaj, Pahor, Trampuš, Sgolin, Kovačič, Degano, Sussi, Borsi, Kogoj.

Škedenj-Ronki 1:1

Nihče si bi ne mislil, da bo enajstorici iz Ronkov uspelo iztrgati Škednju sredi Trsta eno točko. In vendar je bilo tako. Sicer je bila tržaška enajstorica boljša od nasprotnika, vendar pa ni znala izkoristiti nešteto prilik. Tudi enajstmetrovko je zastreljala. Gola sta zabila Alfieri za Škedenj in Rigeto za Ronke.

Škedenj: Piccini, Trebiz, Pietrobelli, Minussi, Birsa, Brandolisio, Pecar, Brombara, Alfieri, Braini, Purić.

Ronki: Feghiz, Lepre, Salvator, Trevisan S., Trevisan P., Sinnico, Rigeto, Tronco, Franli, Doria, Jakunin.

Koper-Montebello 2:0

Moštvo Montebella res ni zaslužilo poraza. Po igri je bilo vsaj enakovreden nasprotnik. Imelo pa je črni dan. Posebno napad je odpovedal na vsej črti. Niti ene akcije ni znal izpeljati. Žogo za žogo je zgubljal, igral je leno ter brez volje. Kljub temu, da je bil ves prvi polčas v premoči, ni znal izrabiti niti ene prilike. Prav nasprotno pa je bil napad Kopra v formi ter je mnogo in točno streljal. Že v 16. min. je po hitrem predoru po Faventiju zabil prvi gol. Montebello je po tem golu zopet prevzel pobudo. Krilska vrsta je stalno zalagala napad z lepimi žogami, ki pa so vse postale plen branilcev Kopra. V drugem delu so domači že v 3. min. zabili drugi gol, ki je popolnoma demoraliziral Tržačane, ki so sicer še napadali, a se že predali usodi.

Rezultati včerajšnjih tekem

Včeraj so bili na nogometnih tekmah doseženi za pokrajinsko in okrožno prvenstvo naslednji rezultati.

Pokrajinsko prvenstvo v Trstu Škedenj-Milje F 2:1, v Postojni Postojna-Tovarna strojev R 2:2, v Kopru Ladjedelnice Istra-ZPP Pulj 1:1, v Piranu Izola-Piran 2:1.

Okrožno prvenstvo na igrišču Crda Zoll-Sv. Marko 5:3, Tovarna strojev R-Primorje D 3:0, Kraljič-Pisoni 6:1, na openskem igrišču Čebulec-Opčine 6:2.

Smuk na Crnem vrhu

V nedeljo je bila na Crnem vrhu tekma v smuku. Udeležilo se je je rekordno število tekmovalcev. Kar 300 jih je bilo na startu, med njimi stari mednarodni gadje. Proga je bila dolga 2 km. Zmagal je Koblar Stane v 1.29.2; 2. Obad Slavko v 1.35.8; 3. Pogačnik Tone v 1.40.1; 4. Hladnik Damjan 1.40.7. V smuku za dekleta pa je zmagala Praček Nuška v času 2.18.2.

Spored nedeljskih tekem

Pokrajinsko prvenstvo. Iz tehničnih razlogov so spored tekem za nedeljo 29. t. m. spremenili takole: na igrišču Ponziane ob 10.30 Gaslini-Torpedo Reka, v Raši ob 14. Rudar Raša-CP Tržič, v Gorici ob 14. Gorica-Milje F., v Ronkih ob 14. Olimpia Ronki-R. Montebello, v Pulju ob 14. ZPP Pulj-Skedenj, v Kopru ob 14. Krmin-Ladjedelnice Istra, v Ajdovščini ob 14. Ajdovščina-Gradiška, v Piranu ob 14. Piran-Tovarna strojev.

Okrožno prvenstvo (zaostale tekme). Igrišče Crda ob 8.30 Ponziana-Montebello R., ob 10.15 Tovarna strojev R.-Sv. Marko, ob 12. ACEGAT-Rauber. — *Povratne tekme I. kola).* Igrišče Crda ob 14. Dreher Sv. Ivan I.-Nabrežina, igrišče Ponziana ob 8.30 Pisoni-Costalunga, igrišče Opčine ob 12.15 Primorje D.-Primorje P. C., ob 8.30 Zol-Kraljič, ob 14. Opčine-VOM, proseško igrišče ob 14. Rojan-Dreher Sv. Ivan II.

Košarka

Vodje moštev, ki sodelujejo v turnirju za «Tomažičev» pokal, naj se drevi ob 19.30 zglase v ul. Conti 11 v prostorih «US Operaia».

ALEKSANDER BEK: 8

VOLOKOLAMSKA CESTA

Prostodušnost, s katero je mali čokati vojak priznal beg, je bila še posebno strašna. Vsi smo ga žejno poslušali.

Ponovno sem pogledal njegovo «edinico». Vsi so bili videti že dolgo neobriti, davno se že niso umili, zaradi česar se jim je po obrazih nabrala pri vseh enaka siva plast. Ob ognju se jim je sušilo blato, ki so ga imeli neočiščenega na škornjih in ovojkah. Vsi so bili brez značk na plaščih.

— Ali ste vsi redovi? — sem vprašal.

Občutiti je bilo, da jim je nerodno. Nato je nekdo vstal. Bil je mladenič kakih dvaindvajsetih let, z zbeganimi in žalostnimi očmi.

— Jaz sem podporočnik, vodnik, — je dejal.

Ne vem — morda se v obraz nisem izpremenil, toda v sebi sem se zdrznil kot pod udarcem: kako, vodnik, podporočnik, oficir Rdeče armade, beži skupno z rdečearmejci s fronte, pod poveljstvom nekega odločnega vojaka?

V tem trenutku je kuhar postavil pred «obkoljene» skledo z juho, iz katere se je kadilo.

— Jejte, — je dejal. — Zdaj ne boste propadli, dospeli ste do svojih... Kar zajemite!

Vzkliknil sem:

— Dvigni se! Podporočnik Ponomarev! Aretirajte dezerterje! Razorožite jih!

— Ne izročim puške, — je dejal čokati vojak.

— Tiho! Podporočnik Ponomarev, izvršite povelje!

Toda še preden sem to izgovoril do kraja, sem opazil, da gleda Ponomarev nekam mimo mene in začudeno dviga obrvi.

Ozrl sem se. V smeri bataljonske kuhinje se je trudno vleklo kakih deset ljudi v vojaških plaščih, s puškami ali brez pušk. Nekateri so si bili zavihali ovratnike in stlačili roke v žepe. Pri meni se to ni dogajalo. Že iz daljave je bilo jasno: — Ti niso iz mojega bataljona.

Prišli so blizu.

— Od kod prihajate? — sem vprašal.

In sem slišal:

— Iz obroča, tovariš poročnik.

6.

Kakor navadno sem tudi tega dne obhodil odsek našega bataljona od enega konca do drugega.

Bilo je hladno in vetrovno. Redek, igličast sneg je bil razsut kakor leden srž v travi in se nabiral v malih belih plasteh okrog strjenih kep izorane zemlje.

Bil je čas kosila. Borci so jedli po zatišjih — v nedokončanih jarkih ali za kupi nametane ilovice.

Hodeč po črti, ki je bila zaznamovana z zataknjenimi lopatami, sem slišal:

— Ne, fantje, on ne bo udaril tam, kjer ga vi pričakujete... Do tega mu ni — napadati tam, kjer ga pričakujejo...

Žlice so rožljale. V jami so pod nekim nižjim nasipom kosili

— A do česa mu je?

Po izgovorjavi sem spoznal: to je vprašal Kazah.

— Obhodil te bo, in to je vse... Tedaj boš izvedel, do česa mu je.

Nato ponovno Kazah:

— In potem, kaj?

(Se nadaljuje)

Sporočila in objave

Slovenski tečaj na Greti

V soboto 28. t. m. bodo zopet otvorili tečaj za slovenščino na Greti. Tečaj se vrši od 18. do 20. ure. Vse tečajnike pozivamo k rednemu obisku.

Smučarski izlet

V nedeljo 29. decembra priredi Planinsko društvo v Trstu smučarski izlet na Čebransko Polico (pod Snežnikom), kjer bodo tudi vaje. Cena vožnje tja in nazaj za člane 250 lir, za nečlane 300. Odhod ob 5.30 zjutraj. Podrobnosti in predplačilo v knjigarni Stoka v ul. Milano 37.

Izlet v Črni vrh

Tržaški alpinistični klub priredi v nedeljo 29. t. m. izlet v Črni vrh. Prijavite se do petka zvečer v ulici Conti 11.

Enotni sindikati

Peki. Člani novega in starega odbora naj se javijo na sedežu 27. t. m. ob 17. uri.

Na sedežu v ul. Imbriani 5 naj se zglase dne 27. in 28. t. m. od 15. do 17. ure, kjer bodo prejeli podporo: Franc Ciacchi, Ivan Gulich, Ivan Cosar, Jožef Ferfoglia, Franc Cozenj, Silvester Cottar, Alojz Pertot.

Prehrana. 28. t. m. ob 18.30 sestanek odbora.

Poziv iz Amerike

Te dni smo prejeli pismo od Lucije R. Žerjal (Zeriul) iz Amerike, ki išče brata svojega moža Janeza Žerjala (Zeriul), Jožefa Žerjala in njegovo ženo Marijo. Pozivamo torej Jožefa in Marijo Žerjal (ali Zeriul), da v svojem lastnem interesu takoj javita svoj naslov uredništvu «Primorskega dnevnika» v Trstu.

MALI OGLASI

PRISTNO VIPAVSKO VINO, klobase, domača kuhinja pri Maksu. Crispi 33.

Globoko potrti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je po mučni bolezni za vedno zapustila naša dobra mati, stara mati, sestra, tašča

OBAD MARIJA roj. MILIČ

stara 65 let.

Pogreb drage pokojnice je bil v četrtek 26. t. m. ob 15. uri.

Salež, 25. 12. 1946.

Žalujoči: Janko, Mirko, Darko, sinovi; Zofka, hči; Marica, Mila, snahi; Zdravko, vnuk; Ivan Milič, brat; Justina in Viktorija Milič, sestri, in ostalo sorodstvo.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš predragi sin, brat in svak

KREČIČ ENRIK

star 24 let.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil danes 27. t. m. ob 15. uri izpred Kulturnega krožka «Barkovlje» (Rumena hiša).

Barkovlje, 27. 12. 1946.

Žalujoče družine: Krečič, Mislej, Barberini, Skerlj in Pertot.